

Heki Ryu Insai Ha

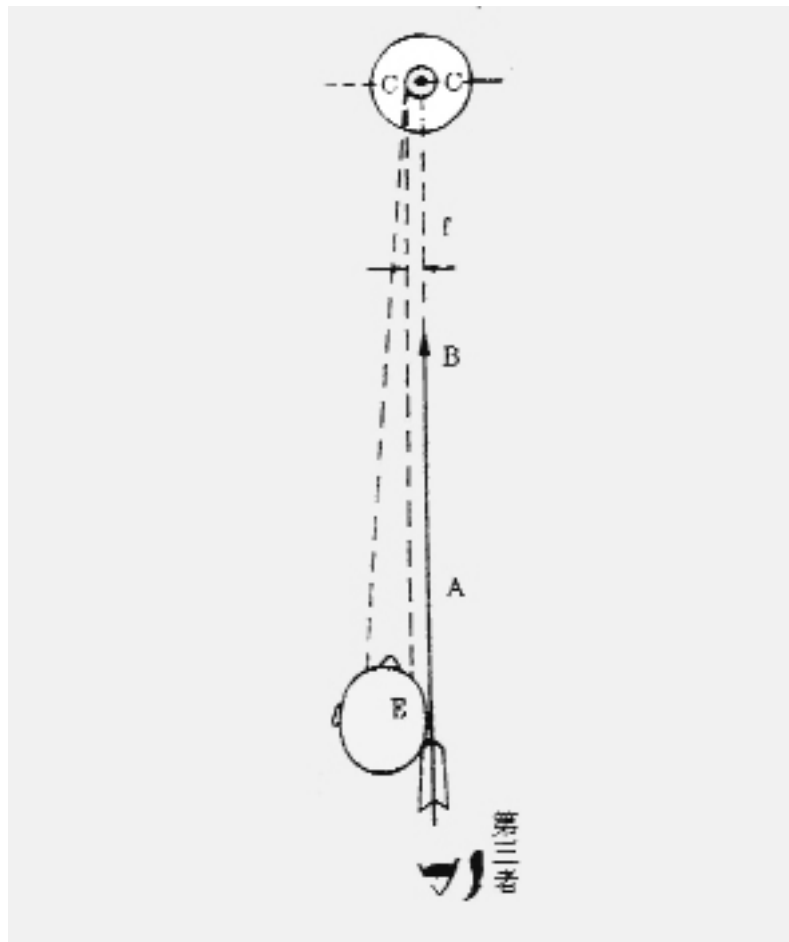
Ciljanje

Prof. Mori Toshio

Univerzitet Tsukuba

Prijevod sa engleskog: Mirjana Maričić, prof.
stalni sudski tumač za engleski jezik (baka Antonia-Paula Maričića)
Zadar, 22.ožujka 2013. godine

Uredio: Goran Blažević

Verzija ovog teksta odnosi se na predavanje profesora Toshio Moria na ljetnom seminaru u Wentorf u kolovozu 2004. godine.

Englesku verziju pročitao je i ispravio prof. Toshio Mori, te upotpunio predgovorom i nekim slikama.

Veljača 2005. godine

Autorsko pravo Michael Haller/ Shuitsukan Kyudojo 2005. godine

Predgovor

Ovaj tekst uključuje predavanje za vrijeme ljetnog seminara u Wentorf blizu Hamburga 2004. godine. Michael Haller sažeo je sadržaj tog predavanja. Želim mu zahvaliti na njegovom trudu i nadam se da ovaj tekst može pomoći svima onima koji žele naučiti Kyudo u Europi.

Predavanje je bilo na temu: „O ciljanju u Kyudo-u“.

Sadržaj se bavio slijedećim temama:

- Kako ciljati
- Nepravilnosti kod ciljanja (lijevo-desno, gore-dolje)
- Problemi s obzirom na dominaciju desnog ili lijevog oka

i

- Usmena tradicija o ciljanju
- itd

Premda ovo nije imalo direktnu vezu s predavanjem, ovdje želim opisati kako se tehnika ciljanja (**NERAI KATA**) kod pucanja stojeći razvijala i mijenjala iz prošlosti do danas.

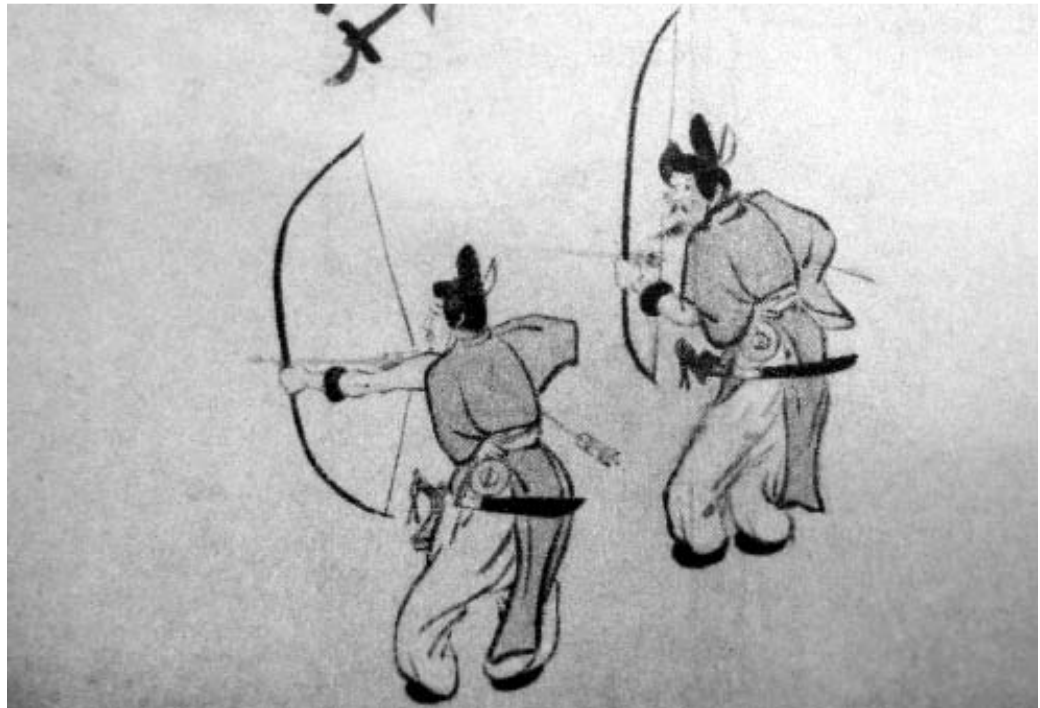
Od davnina imamo u Japanu slike u svitcima. Ljudi uživaju u tim slikama i njihovim promjenama koje prikazuju različite predmete kao crteže - na primjer, lijepe slike ceremonija i proslava u svetištima i hramovima, biografije visoko pozicioniranih svećenika i ratnih epova. Obično se izmjenjuju međusobno objašnjavajući tekstovi i slike.

Proizvodnja slika u svitcima razvila se u Nara eri, te je bila jako popularna za vrijeme Heian/Kamakura ere, ali zatim je izgubila na popularnosti za vrijeme Muromachi ere. U tijeku posljednjih nekoliko godina analizirali su se različiti događaji koji su obilježavali epohu opisanu u slikama na svitcima. Što se tiče Kyudo pucanja, prizori na slikama rađeni na svitcima navode umjetnost pucanja u prošlosti.

Prikaz prizora pucanja (slika 1.) sa slike na svitcima **NENCHUU GYOUJI EMAKI** (slika na svitcima godišnjih proslava) iz 12. stoljeća (godina izrade nije jasna). **NENCHUU GYOUJI EMAKI** je slika na svitcima koja prikazuje Godišnje proslave iz davnina u palači Cara kao i lokalne običaje. Ova slika pokazuje prvotni način pucanja. Premda se druga strijela drži u desnoj ruci (**TORI YA**), puno

povlačenje strijele je kratko. Desna ruka je u kontaktu sa bradom i izgleda kao da stalno drži isti položaj. Stoga je vjerojatno da je tehnika pucanja u ono vrijeme bila da je streličar ciljao iznad (preko) strijele.

Prizor pucanja sa slike na svitcima NENCHUU GYOUJI EMAKI (slika na svitcima Godišnjih proslava) iz 12. stoljeća

slika 1.

Slijedeća slika (slika 2.) prikazuje prizor pucanja iz KITANO TENJIN ENGI EMAKI (slika na svitcima Dobrih obećanja nebeskog boga KITANO), koja datira iz 1278. godine. KITANO TENJIN ENGI EMAKI je najstarije postojeće djelo u registru slika na svitcima i predstavlja Nacionalno blago.

Ova slika otkriva da je puno povlačenje duže nego li na prvoj slici, a strijela se povlači iza uha. Pošto je nok povučen na desno iznad razine očiju streličara, nije mu bilo moguće ciljati iznad (preko)strijele. Stoga je vjerojatno da je koristio drugu tehniku ciljanja. Jako je zanimljiva stvar da li su ciljali iznad rukohvata prema meti - kao što mi radimo u današnje vrijeme - ili da li su ciljali iznad vrha (preko) strijele na metu.

Prizor
pucanja iz
KITANO
TENJIN
ENGI EMAKI
(slika na
svitcima,
Dobrih
obećanja
nebeskog
boga
KITANO)

slika 2.

U djelu **RYOOSHUN OOZOUSHI** autora Ryooshun Imagawa (rođen 1326. godine, datum smrti nepoznat), koje je napisano u 14. stoljeću, možete naći dosta o „Tehnici pucanja sa lukom“. Ti opisi su dragocjen materijal za istraživanje starih tehnika pucanja. U tom djelu napisano je slijedeće o tehnici ciljanja iz tog doba: „Šaka na cilj, kontrola mete sa vrhom strijele.“ Ovim podrazumijevamo da je ciljanje bilo određeno odnosom između vrha strijele i mete.

RYOOSHUN OOZOUSHI je napisano djelo oko 100 godina nakon **KITANO TENJIN ENGI EMAKI**. Stoga, tehnika pucanja u 13. stoljeću, kada je **KITANO TENJIN ENGI EMAKI** napisan, bila je ista kao i u vrijeme razvoja **RYOOSHUN OOZOUSHI**, kada se ciljalo iznad vrha strijele u metu.

Pa ipak, tehnika ciljanja iznad vrha strijele prema meti ima nedostatak. Ova metoda ovisi o dužini strijele. Ako se duljina strijele mijenja, slika ciljanja se automatski mijenja.

Kakvo je bilo ciljanje u školi Heki kada je Heki Danjo podučavao obitelj Yoshida?

Škola Heki razdvojila se u nekoliko ogranaka. Najstariji ogranak je bila škola Yoshida. Slijedile su Izumo škola, Sekka škola i Dousetsu škola. Na kraju je bila Insai škola. Svaka škola je imala svoj osobni **YUMI MOKU ROKU**. Sve škole prije Insai škole ciljale su iznad vrha strijele u Mato - kako je napisano u njihovom **YUMI MOKU ROKU**. Insai je promijenio način ciljanja. U svitku Insai škole kaže se da se tehnika ciljanja ne provodi iznad vrha strijele, već da je slika ciljanja određena iz odnosa između lijeve strane iznad rukohvata i Mato. To znači da se tehnika ciljanja promijenila na način kako mi danas prakticiramo.

Čuo sam od Inagaki Sensei da je Insai Sensei napustio svog učitelja u Izumno školi i otišao u Sakonemon školu, jer je osmislio i podosta promijenio od tradicionalne Heki škole: ne samo sliku ciljanja, već također kao jedan primjer HO ZUKE položaj. Tako je nova tehnika ciljanja započela u 17. stoljeću.

Kao što sam prije spomenuo, vezano uz tehniku ciljanja japanskog luka, treba navesti slijedeće (vjerojatno je da je u svakom razdoblju desna ruka uvijek bila postavljena na isti položaj kako bi se izvodilo ciljanje):

1. Do oko 12. stoljeća = ciljanje iznad strijele
2. Oko 14. stoljeća = odnos između vrha strijele i Mato
3. Još i početak Heki škole = odnos između vrha strijele i Mato
4. Od 17. stoljeća sa Insai Sensei izumom = odnos između luka i Mato

Iz ovoga možemo izvući zaključak da se tehnika ciljanja u tehnici pucanja s nogu u Japanu razvila u tri koraka do današnje tehnike.

Tsukuba Univerzitet

Toshio Mori

O ciljanju

Zamolili su me da govorim o ciljanju. Ovo su neki aspekti:

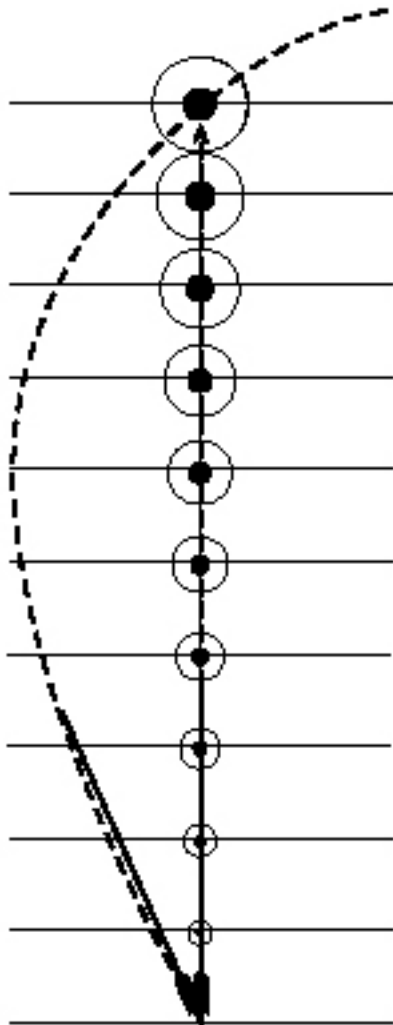
1. Postoje u osnovi dva smjera u ciljanju:
 - a. Horizontalni, lijevo – desno
 - b. Vertikalni, gore – dolje
2. Kao što znate, postoje različiti načini pucanja:
 - a. HOSHA, pucanje s nogu
 - b. KISHA, pucanje s konja
 - c. DOSHA, brzo pucanje i pucanje na veliku udaljenost

Svaki od ovih načina ima svoje standarde lijevo-desnog ciljanja.

U Heki školi smatra se - bez obzira na kojoj udaljenosti - da bi strijela trebala uvijek letjeti u smjeru u kojem ciljate ako gledate preko strijele. Strijela bi trebala letjeti ravno naprijed bez skretanja.

Mnogi japanski učitelji ne pridaju veliki značaj na ciljanje. Primjer za to je način pucanja na 28 metara ciljajući široko lijevo pa ipak pogađaju metu (slika 3.). Linije pokazuju da bi strijela - s obzirom na udaljenost - pogodila u svakom slučaju na drugo mjesto. Ili će ona poletjeti - na velikoj udaljenosti - široko na desnu stranu.

slika 3.

Postoji jedna stara tradicija da su Mato postavljeni jedan iza drugog (vidi sliku 3.) deset komada (udaljenost između Mato je 1 ken = 1,8 m). Na bližoj udaljenosti dijametar Mato je 9 cm. Svaki slijedeći Mato je veći od prethodnog 1 sun (1 sun = 3 cm). Samo sa pravilnom tehnikom možete pogoditi svaki Mato.

Pucanje u Sanjusan Gendo na udaljenosti od 120 m ciljate široko lijevo. Za orijentaciju postoji viseći stup sa krova. Veranda je 2,5 m široka i oko 5 m visoka. Pošto strijela leti u krivulji, to je ciljanje.

Kako se ovo pucanje provodi sa relativno jakim lukom i tankim strijelama u tijeku 24 sata, vi ne možete zakretati luk lijevom rukom, već morate raditi ramenom; to znači da pucate iz ramena. Inače biste bili vrlo skoro umorni.

Na bojnopolju nije pucano na 28 m cijelo vrijeme. Meta je bila na različitim udaljenostima. Kao kontrast tome, udaljenost u Sanjusan Gendo je uvijek 120m. Tu su izgrađene posebne dvorane za trening koje odgovaraju tim okolnostima (veranda, udaljenost i visina). Strijelci su prilagodili njihovu tehniku luku i tako su ciljali.

Kad se puca sa konja, ciljanje nije problem jer vi dolazite blizu mete. Kad pucate s konja, nije moguće precizno ciljanje. To znači, pucanje **KASA GAKE** (sa velikim šešir), **HO ZUKE** je nemoguć jer će tetiva dodirnuti šešir. (također u **YABUSAME** možete vidjeti da strijela ne dodiruje obraz). Samo sa iskustvom i pravilnim osjećajem možete pogoditi metu.

U 56. poglavlju **MOKU ROKU** možete naći izvještaje o ciljanju. Navedeno je da bi trebali uzeti lijevu stranu luka i njegov odnos prema Mato kao orijentaciju (vidi slike 4. – 6.). Izvan tog postoje prilično različita mišljenja u Japanu, prije svega u odnosu na srednjoškolce, za koja se kaže da ciljaju iznad vrha strijele ili vrha prstiju. Sve to nije dobro. Tradicija je da uzimate odnos između mete i lijeve strane luka za ciljanje.

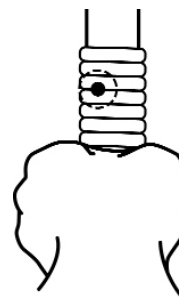
Značajno je pitanje:

Koje je dominantno oko s kojim vidim metu?

Kad se radi o početniku, morate prvo provjeriti koje je njegovo dominantno oko. Ako je desno oko dominantno, vidite Mato lijevo blizu luka (vidi slike 4. – 6.).

Ako je lijevo oko dominantno, vidite Mato relativno široko lijevo od luka (vidite sliku 7.). To znači, ako tada uzmete grafike iz priručnika za orijentaciju, ciljati ćete daleko lijevo razmišljajući da je to ispravno. Ako učitelj usmjeri učenika u središte Mato kako bi strijelu uputio na metu i učenik vidi Mato široko lijevo u odnosu na lijevu stranu luka, tada je lijevo oko dominantno. Da bi se aktiviralo desno oko, trebate neko vrijeme povremeno zatvoriti lijevo oko (namigivati) kada pucate.

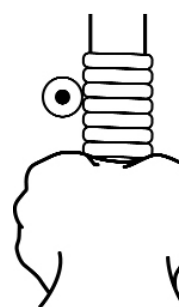
Tradicija kaže da bi uvijek trebali ciljati unutar Mato – to ne znači da bi trebalo biti središte (vidi slika 8.). Ciljanje i pogađanje mete ovisi također o opremi: čvrstoći luka, gustoći strijela i utoru u noku / položaj utora.

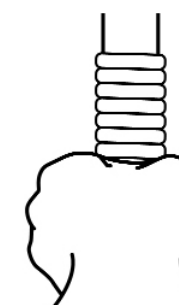
slika 4.

slika 5.

slika 6.

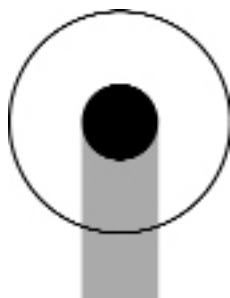

slika 7.

slika 8.

Ako strijelac cilja široko lijevo, učitelj treba ponovo provjeriti njegovo ciljanje. Iznad svega, ako strijelac uvijek cilja široko lijevo dok puca prema meti, njegova lijeva ruka (TSUNOMI) se neće razvijati. Ali, može se dogoditi u Kyudo životu – iznad svega sa početnicima – da nema dovoljno snage ili da TSUNOMI ne radi dovoljno. Tada učitelj može dozvoliti strijelcu da cilja više lijevo. To leži na odgovornosti učitelja da vodi strijelca natrag u Mato korak po korak. Ako strijela uvijek udara široko desno izvan Mato, motivacija strijelca može opasti. Tada mu učitelj može dozvoliti da cilja malo u lijevo kako bi stvorio povjerenje za neko vrijeme. Samo kad ciljanje izlazi iz Mato horizontalno, to je jako loše i učitelj se treba pobrinuti da lijeva ruka ojača i tako da se slika pucanja vrati natrag u Mato. Ovo je bitni moment odgovornosti učitelja i moguća metoda instrukcije učitelja. Ako nekome dozvolite da cilja lijevo, možete ga uništiti, ali mu zato možete pomoći i motivirati ga u kratkom roku.

slika 9.

Druga točka u podučavanju je koncentracija na jednu točku. To znači: nikad ne ciljajte na područje već uvijek na jednu točku. Volju treba usmjeriti na pucanja u točku (slika 9.) To znači da bi uvijek trebali gledati u sredinu Mato. U odnosu na HOSHI MATO to je crna točka (vidi HIKA br.1)

Vezano uz to postoji priča o ocu Urakami Senseia: on je odabrao cvijet trešnje i probušio svaki od pet latica jedan za drugim.

Druga priča: za vrijeme seminara gospodin Inagaki i njegov učitelj Urakami Sensei pucali su u jedan Mato. Gospodin Inagaki uvijek je pucao u desnu stranu Mato. Zato je njegov učitelj Urakami Sensei rekao: „Ja ću uzeti lijevu stranu“. Pucali su 100 strijela i kada su navečer sjedili u kupelji, Urakami Sensei je rekao: „Oh, danas sam propustio dvije strijele“.

U Urakami Dojo imali su natjecanje gdje je svatko donio svoj osobni Mato. Svaki natjecatelj je odredio veličinu svog Matoa. Ako bi netko dobro pucao, možda 100%, morao je uzeti slijedeći manji Mato. Ako je ponovo dobro pucao, Mato je bio još manji. Gospodin Inagaki uvijek je imao manji Mato nego li drugi, vjerojatno je Urakami Sensei imao još i manji.

Sumirajući može se reći da je vertikalni smjer u ciljanju teži nego li u horizontalnom smjeru. Visina ciljanja ovisi o jačini luka, o duljini cijelog izvlačenja i o visini pera. Stoga je provjeravanje ciljanja početnika velika odgovornost za učitelja.

slika 10.

Tradicija kaže da bi trebalo uvijek provjeriti ciljanje streličara tako da njegovo ispaljenje kontrolira iznad. Tako početnik prvo pogađa vrh Mato, a onda korak po korak dolazi u centar Mato. (vidi sliku 10.). Posebno kada početnik ima slai luk, treba biti oprezan jer strijele jako često pogađaju tlo. I također, ako je oprema nova i streličar ima novi luk i nove strijele, ili ako se oprema promijenila, tada je značajno da učitelj vodi brigu da je visina ciljanja provjerena na slijedeći način.

Ako strijele uvijek idu prema dolje, prirodna reakcija streličara će biti da cilja prema gore prije **HANARE (KIRI AGE)**. Na taj način možete pogoditi Mato, ali je veoma teško doseći pravilnu visinu. I u teškoj situaciji nećete pogoditi Mato. Ako streličar uvijek pogađa previsoko iznad Mato, njegova prirodna reakcija će biti da cilja prema dolje malo prije Hanare (**KIRI SAGE**).

U Ibaraki prefekturi provjerili su prilično uobičajeno natjecanje. Između 216 sudionika 25 % promijenilo je ciljanje prije **HANARE** u horizontalnom i vertikalnom smjeru. Od tih 25 % pola je promijenilo ciljanje polazeći od dolje prema gore (**KIRI AGE**), a drugih 18 % sudionika od gore prema dolje (**KIRI SAGE**). Interesantno je da sam streličar to ne primjećuje. Teško je i zahtijeva puno vremena dok sam streličar to može prepoznati. Stoga je značajno da učitelj - u slučaju kada on primijeti promjenu smjera - pokuša to odmah ispraviti.

Streličar može prosuditi o horizontalnom ciljanju (lijevo / desno) relativno dobro, ali o vertikalnom ciljanju teško. K tomu, trebate znati da – ako udaljenost pucanja varira zbog različitih dvorana za trening – visina ciljanja varira također. Učitelj treba biti pažljiv kako streličar ne bi postao nesiguran. Osim toga, nije dobro za razvoj streličara da njegovo oko luta između luka i mete. To se treba zaustaviti, jer lutanje između ruke, luka i mete oduzima previše vremena i koncentracija će se smanjiti. Streličar treba fokusirati svoje oči na daljinu, koncentrirati se na Mato i ne gubiti točku ciljanja sa svoga oka. To znači, u **YU GAMAE** pažnja je na ruci, a u **MONOMI** cilja se prema meti. Oko drži fokus na Mato do **ZANSHIN**.

Važno:

Prvi način: Ako uočite da vaše oko luta uokolo, trebate odmah biti svjesni toga i prestati. To je teško ispraviti ako ste se na to priviknuli. Ali pod svaku cijenu to se mora ispraviti, pa se ja učim da je moje oko fokusirano na veliku daljinu.

Drugi način (kako bi provjerili ciljanje): Za vrijeme **UCHI OKOSHI** Mato se pojavljuje lijevo od lakta, a zatim se spušta niz ruku, za vrijeme **SANBUN NO NI** Mato stoji blizu stražnje strane ruke, a za vrijeme **TSUME AI** Mato se može vidjeti blizu luka / iznad rukohvata. Stoga mogu prilagoditi postupak ciljanja i

sam ga kontrolirati. Zato nije uobičajeno imati oznaku na To-u (yazurido-ukrasni upleteni dio od ratan iznad rukohvata na koji se naslanja strijela). Inače, oko bi lutalo između Mato i luka.

Ako nije moguće gledati preko strijele onoga koji cilja da bi kontrolirao ciljanje, jer su njegova kosa ili njegove naočale između, tada bi mu trebalo dozvoliti da puca klečeći, da se može kontrolirati ciljanje od gore. Sa **HINERI** često dolazi do blagog savijanja strijele. Ako se strijela savija, urez i desna strana luka moraju se podudarati.

Za ispravno ciljanje strijelac bi trebao držati svoju glavu vertikalno u **MONOMI**, tako da oči stoje horizontalno. Inače, on uvijek ima različite slike ciljanja. Strijelac treba naučiti da to primijeti sam.

Ciljanje je osnova pucanja (vidi sliku 11.). Ono se ne smije prepustiti u bilo koje vrijeme. Trebate postići određen automatizam za vrijeme vježbe. Pucanje ispred **MAKIWARE** je korisno za početnike zbog postavljanja oznake za ciljanje. Nije neophodno potrebno pogoditi oznaku. Važnije je imati ciljanu točku. Pošto strijela ide prema gore nakon otpuštanja, ona pogađa **MAKIWARU** iznad oznake.

A sada nekoliko riječi o pogreškama i problemima kod pucanja, te kako djelovati kod promjene slike ciljanja. Tehničke pogreške proizlaze iz različitih uzoraka. Istraživanje između 300 osoba (učenika i djelatnika) je pokazalo da 80 % učenika koji vježbaju svaki dan, imaju **HAYAKE** u tijeku prve tri godine. Među njima opet 80 % mogu prevladati Hayake u tijeku slijedećih tri godine. Ostatak od 20 % trebaju mnogo više vremena. I opet mali dio ovih učenika imat će problem za cijeli život.

Za vrijeme prve faze **HAYAKE** strijelac ispušta u **TSUME AI**, što znači on već cilja. U naprednoj fazi **HAYAKE** on neće više doći do ciljanja i prije otpuštanja. To znači da se otpuštanje može dogoditi u **SANBUN NO NI** – bez ciljanja uopće. Kao rezime to znači da strijelac sa **HAYAKE** ne dolazi do ciljanja.

Streličari sa **YURUMI** mijenjaju sliku svog ciljanja na desnu stranu od Mato. Zbog **YURUMI** strijela leti na lijevo, a streličar ipak želi pogoditi Mato i cilja više desno.

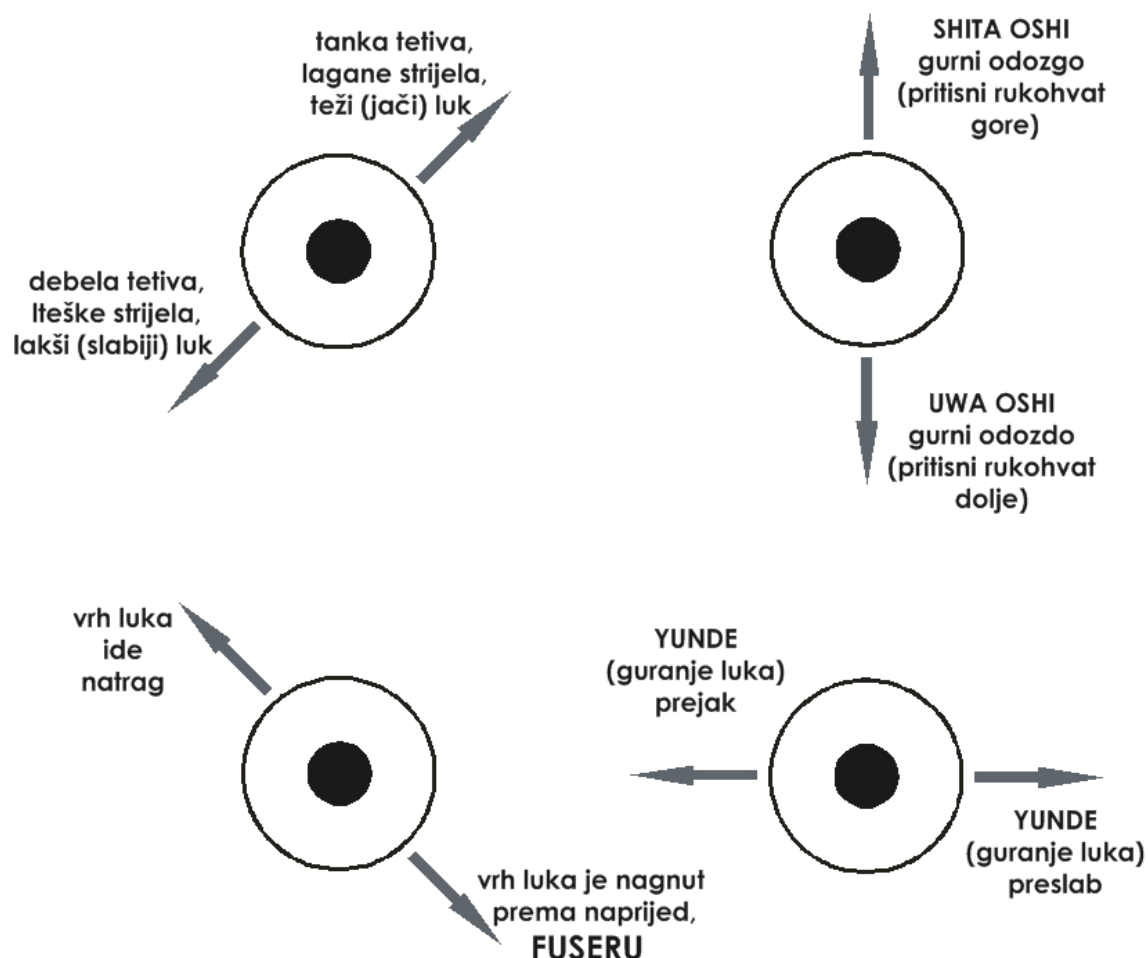
Analogno je sa **HOZUKE**. Ako strijela stoji nekoliko milimetara ispred obraza, ona leti na lijevo, a streličar cilja više desno. Moglo bi biti nekoliko problema

neposredno prije otpuštanja s obzirom na promjenu HOZUKE. Ako streličar pomiče kontakt sa obraza naprijed (odmiče od lica), strijela ima tendenciju da odleti lijevo, a streličar će pokazati tendenciju da cilja više desno. Ako streličar pomiče kontakt prije otpuštanja gore (dolje), strijela će tendenciozno odletjeti dolje-podbačaj (visoko-prebačaj), a streličar će to pokušati kompenzirati preko ciljanja gore (dolje). Stoga, učitelj mora obratiti pažnju na promjenu HOZUKE-u neposredno prije otpuštanja.

Oni koji imaju preslab TSUNOMI imaju sliku ciljanja lijevo od Mato. Stoga postoji bliska veza između ciljanja i pogrešaka u umijeću tehnike pucanja. Ako tehnika nije pravilna, učitelj bi prvo trebao uvijek kontrolirati ciljanje. Prema tome gdje strijela leti, streličar može tada utvrditi svoje pogreške samostalno (vidi također sliku 12.).

Prilagođavanje strijele u SANBUN NO NI-ju utječe na pogodak. Stoga je značajno ciljati pravilno već u SANBUN NO NI-ju (prilagođavanje strijele).

Općenito se može reći da ako ne ciljate pravilno ili ako slika ciljanja nije pravilna, tada također ni tehnika ni umijeće pucanja nisu pravilni. Ovo također vrijedi za vrijeme natjecanja. Za budućnost Kyuda od velikog je značaja da se uvijek cilja pravilno. Na isti način potrebno je da je djelovanje TSUNOMI-ja, najznačajniji dio pucanja, te da nikada ne odustajete od njega.

slika 12.

Postoji priča o tri poznata japanska streličara koji su se susreli kako bi raspravili na početku demonstracije, negdje 1920. godine: Ohira Shabuzu, Awa Kenzo i Urakami Sakae. Kako su ih upitali na što oni ciljaju, Ohira Shabuzu je odgovorio: „Ja ciljам u prostor.“ Awa Kenzo je rekao: „Ja ciljам u vječnost.“ A Urakami Sakae je rekao. „Ja ciljам u Mato.“

To znači da ako ne ciljate u Mato i ne koristite **TSUNOMI NO HATARAKI** za osnovu, pucanje sa lukom ima neobične putove i vi gubite trag tradicionalnog načina umijeća pucanja sa lukom.

Svakako postoje tri tabua kod japanskog tradicionalnog Kyuda:

Prvo, ne smijete gledati u rukavicu ili nok drugog streličara, jer prema karakterističnom utoru za tetivu mogli bi vidjeti kako streličar puca i gdje su njegove pogreške i problemi. Stoga, svatko mora postaviti svoju rukavicu na način da nitko drugi ne može vidjeti utor. Priča iz Okayama kaže o izvanrednom streličaru koji je puno pogađao. I dok je on uzimao svoje strijele natrag, drugi streličar je proučavao njegovu rukavicu. Kad se on vratio i to vidio, izvukao je svoj mač i ranio streličara. Za vrijeme suđenja Vojvoda, koji je vodio spor i prosudio da nikome nije dozvoljeno proučavati rukavicu drugog streličara. Streličar nije bio osuđen.

Drugo, nije vam dozvoljeno testirati luk drugog streličara ili jačinu luka – osim ako vas netko to zamoli.

Treće, nije vam dozvoljeno da gledate, a da niste zamoljeni, iznad strijele drugog streličara. To znači da vi ne smijete vidjeti ciljanje drugog streličara. U Japanu je stoga tabu da kontrolirate ciljanje za vrijeme natjecanja ili ispita. To leži u odgovornosti učitelja u Dojo da kaže streličaru kako ciljati – uvijek prema njegovom stupnju tehnike. U Heki školi ciljanje bi uvijek trebalo biti unutar Mato, ne izvan. Ali, od slučaja do slučaja, učitelj može dozvoliti učeniku da cilja više desno ili lijevo neko vrijeme. Među japanskim učiteljima ima ih puno koji ne žele znati **TSUNOMI NO HATARAKI** ili ga ne zahtijevaju, te na taj način ne postavljaju visoke vrijednosti na ciljanje. Ali, značajno je da učitelj brine o ciljanju streličara u Dojo. U odnosu na to, ne bi trebalo biti nikakve kontrole ciljanja za vrijeme natjecanja. Iznad svega, potrebno je da učitelj sam uvijek cilja pravilno. To ima najveći utjecaj na pravilno ciljanje svih streličara u Dojo. Za vrijeme procjene, koju je napravio gospodin Fujimoto 2003. godine, između 80 učenika koji su odabrali Kyudo za jedan semestar, pitanje je bilo što je najteže za početnike. Za vrijeme ove procjene **CILJANJE** i **TSUNOMI NO HATARAKI** su se pokazali kao najveće poteškoće. Istaknuto je da je ciljanje bilo prepoznato kao najveća poteškoća. Tako je ostalo u periodu od dvije ili tri godine. Dok nemate sigurnu točku u ciljanju, treba puno vremena i to je težak put. Idealno je da učitelj prilagođava ciljanje onih streličara koji sudjeluju u natjecanju, te da streličar zadrži to ciljanje. To znači da učitelj preuzima odgovornost. To bi čak trebao biti ideal kako bi se Kyudo postavio

na pravi put. Ako zanemarujete ciljanje, TSUNOMI NO HATARAKI i NOBI AI će se pogoršati. Očito, možete naučiti tehniku ciljanja – uključujući iskustvo. U tom pogledu ne možete pitati svakoga da vas kontrolira jer ćete često dobiti različite savjete o ciljanju od različitih streličara. To je pitanje povjerenja na relaciji između učitelja i streličara. Najznačajniji utjecaj na ciljanje se postiže kad se dobije osnova za razvoj tehnike pucanja. To znači, kad je koncentriran na TSUNOMI NO HATARAKI i NOBI AI, početnik često zaboravi ciljanje. To također uključuje veliku nesigurnost ako ciljanje nije fiksno. Čim učitelj to prepozna, on bi trebao posredovati i ispraviti ciljanje streličara.

Slijedeće tri točke se trebaju proučiti i naučiti !!!

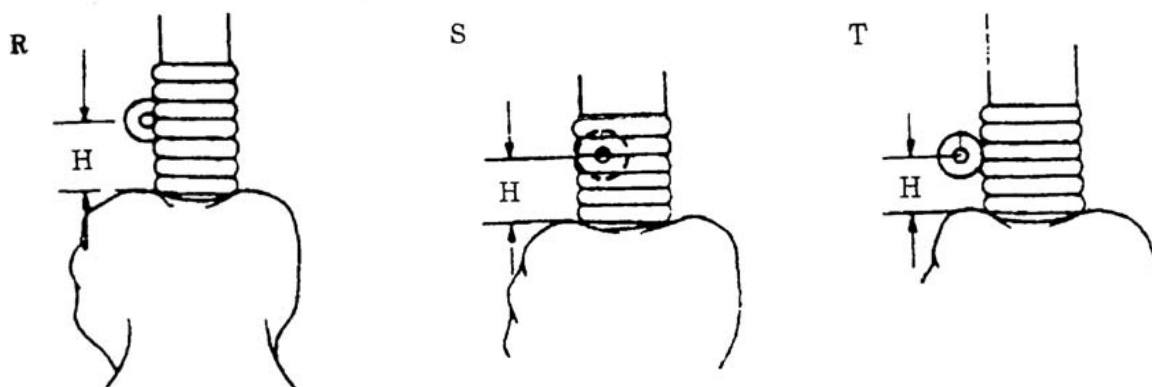
1. Osnovni princip je poravnanja između oka, strijele i Mato.

Kada puca japanskim lukom streličar ne može sam odrediti svoje ciljanje. Horizontalno ciljanje treba biti provjereno od strane druge osobe (vidi sliku 13.) koja stoji iza streličara i gleda iznad noka i vrha strijele.

slika 13.

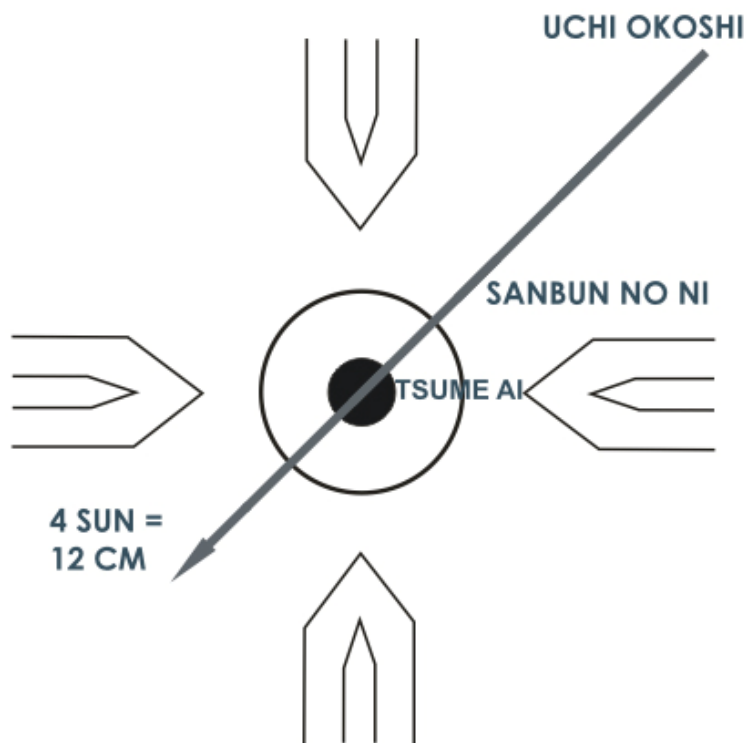
Vertikalno ciljanje također treba biti provjereno od strane druge osobe koja stoji ispred tijela streličara i koja procjenjuje kroz kut strijele i horizontalne crte.

slika 14.

Streličar se prisjeća slike ciljanja kroz odnos luka i Mato (vidi sliku 14.); odnos **R**, **S**, **T** i **H**. Prema tom prilagođenom ciljanju streličar određuje svoje ciljanje.

2. Na koji način streličar – preko savjeta o mačevima – postiže ciljanje?

U MOKU ROKU kažu da biste trebali doći dijagonalno iz UCHI OKOSHI preko SANBUN NO NI do ciljanja u TSUME AI nakon HANARE do ZANSHIN.

Ako promijenite smjer, povrijedit će te ruku (vidi sliku 15.)

slika 15.

3. Također trebate obratiti pažnju da li postoji promjena smjera strijele u trenutku HANARE.

Stvarno pucanje započinje u NOBI AI.
U NOBI AI se ciljanje ne smije mijenjati.

Izvornik uredio Shuitsukan Kyudojo
email: waldeck@shuitsukankyudojo.de
Shuitsukan Kyudojo 2005.

© Michael Haller/ Shuitsukan Kyudojo 2005.